

Stiftelsen Fagertun

Styreleders årsrapport for 2020

Stiftelsen Fagertun forvalter bygninger og tomtegrunn på Nøtterøy bygdetun, Fagertun. Styreleders årsrapport gir et sammendrag og en status for bygdetunet ved utgangen av 2020. Stiftelsens styre utarbeider ellers en mer formell årsmelding til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Den gamle lensmannsgården Fagertun var i svært dårlig forfatning, da Nøtterøy kommune ervervet eiendommen i 1991. Stiftelsen ble opprettet av Nøtterøy kommune og Nøtterøy Historielag i 1993 med formål å bevare eiendommen i mest mulig opprinnelig stand og etablere, drive og videreutvikle denne som et lokalhistorisk senter/bygdetun.

Etter mye godt arbeid og økonomiske tilskudd framstår Fagertun i dag som et flott bygdetun. De opprinnelige bygningene hovedhus, stabbur, bryggerhus og låve er satt i stand og innredet, og nye med verksted og skolestue er kommet til. For tiden pågår bygging av en ny smie, og når den er ferdig går man i gang med et uthus som skal fungere som lager. Nøtterøy bygdetun, Fagertun, gir en god ramme om en rekke ulike aktiviteter og er et sosialt treffsted for alle aldersgrupper.

Stiftelsen Fagertun har ved utgangen av 2020 dette styre:

Jan Tønnessen, leder (Nøtterøy Historielag)
Tor Hafli, sekretær (Færder kommune)
Arne Steinsbø, styremedlem (Færder kommune)
Harald Bakke, styremedlem (Nøtterøy Historielag)
Sven Erik Tholander, styremedlem (Nøtterøy Historielag)
Jorunn Midthun, varamedlem (Færder kommune)
Gisle Bjørnstad, varamedlem (Færder kommune)

Olav Tofte Larssen, varamedlem (Nøtterøy Historielag)
Tor Gervin, varamedlem (Nøtterøy Historielag)
Anne M Lillelien Porter, varamedlem (Nøtterøy Historielag)

Varamedlemmer deltar fullt ut i styrets arbeid og innkalles til alle styremøter, men har ikke stemmerett. Alle ivaretar ulike arbeidsoppgaver knyttet til løpende drift, kontakt med kommune og sponsorer, utleie, dugnader, arrangementer, nettsider, brukerutvalg mv.

Trine Langemyr (Nøtterøy Historielag) har også i 2020 ført stiftelsens regnskap. Stein Engh (Nøtterøy Historielag) har bistått med søknader mv. og fra september også med oppfølging av diverse løpende økonomioppgaver.

I september oppnevnte Nøtterøy Historielag Jan Tønnessen som ny representant til styret. Tor Carlstedt ønsket avløsning etter å ha vært styreleder siden 2014. Han har nedlagt et kjempearbeid til beste for bygdetunet. I styremøtet 3. september ble Jan Tønnessen valgt til ny leder i stiftelsens styre.

NY ORGANISERING

Forut for valg av ny styreleder ble det gjennomført en workshop med gjennomgang av ulike arbeidsoppgaver og utarbeidet en ny organisasjonsmodell for å avlaste styreleder. Det ble oppnevnt en administrasjonsgruppe bestående av Jan Tønnessen, Harald Bakke og Anne M. Lillelien Porter. Sammen med Nøtterøy Historielags leder Sven Erik Tholander møtes disse hver uke for informasjonsutveksling og koordinering knyttet til løpende drift. Annenhver uke møtes en utvidet gruppe, som i tillegg består av Olav Tofte Larssen, Stein Engh, Tor Gervin og Tor Hafli.

LEIEAVTALEN MED KOMMUNEN

Stiftelsen fikk for tid tilbake en henvendelse fra Lotteri- og stiftelsestilsynet om at stiftelsens rettigheter til arealet stiftelsen disponerer ikke var avmerket i grunnboka. Arealet var den gang delt i to gårds- og bruksnummer. Disse er senere sammenslått til ett nummer. Det var tidligere gjort flere vedtak i politiske organer om dette, men det var kun én avtale som var undertegnet, men ikke tinglyst. Det er enighet om at bygningene på Fagertun tilhører stiftelsen. Stiftelsen tok kontakt med kommunen for å få til en avtale for hele området som kan tinglyses. Etter forhandlinger med kommunen, ble den endelige avtalen vedtatt av kommunen i desember 2020. I møte 11. mars 2021 inviteres stiftelsens styre til å gi sin tilslutning til kommunens avtaleforslag. Festeavtalen gir stiftelsen rett til å disponere arealet i 30 år, med rett til å fornye avtalen i 30 pluss 30 år.

DUGNADSGJENGEN

Bygdetunets faste dugnadsgjeng har i årets løp arbeidet ca. 3000 timer med vevstue, loftsrom og frostfritt kjellerrom på låven, oppføring av ny smie, klargjøring av område for nytt uthus, utvendig maling på hovedhus og bryggerhus, høytrykksspyling av tak på hovedhus, oppgradering av interiør i hovedhus og diverse utenomhusarbeider med vigsested, kjøkkenhage, stell i parken, tilrettelegging ved flytting av Georg Prahls Harbitz-bautaen og kum for nedsetting av tidskapsler mv.

Dugnadsgjengen ledes av Harald Bakke, og består ellers av Petter Flatland, Erik Bruserød, Inger-Johanne Østgård, Nils Solum, Tom Sanne, Bjørn Åge Linnehol, Bjørn Stavnar, Harald Voldstad, Tom Jørnsen, Morten Torkildsen, Anne M. Lillelien Porter, Grete Bettum, Berit Sandvik, Sven Erik Tholander, Bjørg Tholander, Steinar Jacobsen, Kai Roar Furvann og Jan Tønnessen.

BRUKERUTVALGET

Nøtterøy bygdetun favner om en rekke ulike brukere og aktiviteter. Nøtterøy Historielag, Nøtterøy Husflidslag og Øyene Knivlag er faste leietakere. Her er også flere brukergrupper og samlinger med ulik tilknytning, blant disse smiegruppa, tinnstøperne, bakegruppa, skolegruppa, banksamlingen og Sverre Mysens sportssamling. Det er opprettet et brukerutvalg for samarbeid og koordinering, både ved løpende aktivitet og særlig i forbindelse med større arrangementer. Brukerutvalget ledes av Vigdis K. Ramstad (Nøtterøy Historielag). Tor Gervin representerer stiftelsen i Brukerutvalget.

ÅRET SOM GIKK

Koronapandemien med stadig nye smittevernrestriksjoner skulle fra mars komme til å legge store begrensninger på alt som var planlagt på Nøtterøy bygdetun, Fagertun. Påskeverkstedet, Åpen dag og Jul på den gamle gården måtte avlyses, møter og håndverksaktiviteter måtte stilles i bero, dugnader gikk på sparebluss. Likevel var det mye god aktivitet de enkelte brukere/leietakere og stiftelsen hver for seg og i godt samarbeid kunne gjennomføre med tilpasning til gitte rammer:

Januar:

- Dugnadsgjengen er i full sving med utvidelsen av Nøtterøy Husflidslags lokaler på låven. De jobber i hovedhuset og klargjør fundament for den nye smia, som skal oppføres med tømmer fra et 1700-talls hus som opprinnelig sto på Gåsø og senere i Nesbryggveien.
- Skoleelever i valgfag-gruppa «Levende kulturarv» har Fagertun-dag med smiing, tinnstøping, skriving med penn og blekk i skolestua, og omvisninger i bygninger og samlinger.

Februar:

- Med gravemaskin er det opprydding og grunnarbeid i skråningen bakom skolestua. Flittige dugnadsdamer følger opp finrydding og beplantning. Klargjøring av område for uthus med byggestart i løpet av 2021.
- Dugnadsgjengen er fortsatt i sving på låven og i hovedhuset.
- Flere kvelder der Historielagets smiegruppe og Øyene Knivlag har speidere på besøk for å lage sine egne kniver.
- Kontaktmøte mellom Tjøme Historielag, Nøtterøy Historielag og Stiftelsen Fagertun.

Mars:

- Vevloftet gjøres klart for innflytting. I hovedhuset pågår opphenging av bilder mv.
- Nøtterøy Husflidslag har selvbetjent påskeverksted.

April:

- I skråningen bakom skolestua gjøres det en skikkelig jobb med jordfreser og finplanering, beplantning og snart er det klart for tilsåing. Det er tid for vårsjau i Fagertun-parken.
- Siste finpuss før Nøtterøy Husflidslag flytter inn på vevloftet, montering av varmpumpe.
- Sverre Mysen (92) er i innspurt med sykkelverkstedet i bryggerhuset.

Mai:

- Litt forsinket av koronavirus og smittevernregler er Nøtterøy Husflidslag endelig i gang med innflytting på vevloftet. Her har dugnadsgjengen trådt til med ca. 2000 arbeidstimer.
- Maling av østveggen og høytrykkspyling av tak på hovedhuset.
- Fagertun-dag for 21 sjetteklasse-elever fra Herstad skole, med omvisninger i bygninger og samlinger.

Juni:

- Styret for Stiftelsen Fagertun fastsetter navn på hvert enkelt hus, ut fra hvilken funksjon de har på gården. For de opprinnelige bygningene med hovedhuset, låven, stabburet og bryggerhuset oppført 1845-48 videreføres betegnelser som er godt innarbeidet. Torødhuset eller Svingen-huset skal hete Skolestua, dagens smie med sløydrom endrer navn til Verkstedet, ny smie skal hete Smia og nytt lagerbygg bakom den midlertidige rundbuehallen skal kalles Uthuset.
- Nøtterøy Husflidslag inviterer lørdagskafé fra 20. august. Nytt av året er samarbeid med Nøtterøy Historielag om tinnstøping og smie, og omvisninger i bygninger og samlinger.

Juli:

- Jevnt og bra besøk på lørdagskafeen; denne samler folk i alle aldre.

August:

- Siste lørdagskafé 8. august, dette tiltaket frister til gjentakelse i 2021.
- Det blomstrer og gror til i skråningen bakom Skolestua. Vi har fått et flott vigselsted!
- Kommunen opparbeider parkeringsplassen bak låven, som en motytelse for å kunne disponere deler av området i forbindelse med pågående arbeider i nabolaget.
- Travle dager for dugnadsgjengen med jobbing i parken, snekring av ny kjellerlem på hovedhuset og byggestart for ny smie.

September:

- Georg Prahls Harbitz-bautaen flyttes fra Nøtterøy kulturhus til Nøtterøy bygdetun, Fagertun. Her har den fått en fin plassering foran bankmuseet i bryggerhuset, naturlig med tanke for at Georg Prahls Harbitz var grunnlegger av Nøtterøy Sparebank i 1857. Nå står han med utsyn over parken. Georg Prahls Harbitz (1802-1889) var sogneprest på Nøtterøy (1852-1879) og stortingspresident (1848-1869).
- Nøtterøy Historielag samler mange til medlemsmøte i Teie kirke, der avtroppende leder i stiftelsen, Tor Carlstedt, forteller historien om Nøtterøy bygdetun, Fagertun.
- Dugnadsgjengen legger tak på den nye smia.

Oktober:

- Hovedhuset er blitt som det skal være - et herskapshjem med tidsriktig interiør fra perioden 1850-1910. Damene i dugnadsgjengen jobber i hver krik og krok. Akkurat nå er det gardinprosjektet, med solskjerming og nye gardiner. Samtidig pågår det storrengjøring, i løpet av vinterhalvåret skal rom for rom tas fra gulv til tak.

November:

- Nøtterøy Husflidslag får stor oppslutning om improvisert utemarked.

Desember:

- Julegrana tennes, og det er lys i stuene på bygdetunet.
- Etter 699 timers dugnadsinnsats kom buska på taket; dugnadsfolkene har kranselag på den nye smia.
- Som et ledd i markeringen av Norges Husflidslags 110-årsjubileum har elever ved flere av Færder-skolene tegnet seg selv i klesdrakter de tenker seg å bruke om 40 år, med mange artige kommentarer. Tegningene sammen med informasjon om status 2020 legges i forseglede tidskapsler ned i en kum ved det store ankeret i Fagertun-parken, og skal åpnes igjen år 2060!

TO SOM GIKK BORT

Ved årets utgang minnes vi to som gikk ut av tiden. Dugnadsgjengens nestor gjennom mange år, Helge Th. Andersen, gikk bort i april i en alder av 94 år. I oktober døde John-Kristian Kristensen, 92 år gammel. Han var styreleder for Stiftelsen Fagertun 2002-2009 og flere år leder av dugnadsgjengen.

